

SPRAWOZDANIE

Rady Nadzorczej z wyników oceny badania sprawozdania finansowego BGŻ S.A. oraz sprawozdania Zarządu z działalności Banku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku oraz wniosku Zarządu Banku co do podziału zysku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku wraz z oceną adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej w Banku

Zgodnie z art. 382 §3 Kodeksu Spółek Handlowych Rada Nadzorcza Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. dokonała oceny sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku, sprawozdania Zarządu z działalności BGŻ S.A., oraz wniosku Zarządu w sprawie podziału zysku za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku.

Powyższej oceny dokonano na podstawie:

1. Sprawozdania finansowego obejmującego:
  - rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku wykazujący zysk netto w wysokości 162 403 tysiące złotych,
  - sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku wykazujące całkowity dochód w wysokości 38 515 tysięcy złotych,
  - sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2013 roku, które po stronie aktywów wykazuje sumę 35 763 492 tysiące złotych,
  - sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych za okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku wykazujące zwiększenie stanu kapitałów własnych o kwotę 38 515 tysięcy złotych,
  - sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku wykazujące ujemny stan środków pieniężnych netto na kwotę 322 657 tysięcy złotych oraz
  - zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające.
2. Sprawozdania Zarządu z działalności BGŻ S. A. w 2013 roku.
3. Wniosku Zarządu w sprawie podziału zysku za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku.
4. Opinii i raportu niezależnego biegłego rewidenta – KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. – wybranego do badania sprawozdania finansowego uchwałą Rady Nadzorczej Nr 1/2013 z dnia 28 stycznia 2013 roku.

Rada Nadzorcza stwierdza, co następuje:

Ad. 1) Sprawozdanie finansowe

W wyniku dokonanej oceny sprawozdania finansowego BGŻ S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku Rada Nadzorcza stwierdza, że sprawozdanie to zostało sporządzone :

- zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską,
- na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,

- zgodnie z przepisami prawa regulującymi przygotowanie sprawozdań finansowych oraz postanowieniami statutu Banku wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego,

oraz przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2013 do dnia 31 grudnia 2013 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej BGŻ S.A. na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Wybrane dane finansowe oraz wskaźniki

tys. zł	31.12.2013	31.12.2012	Zmiana	
Zysk (strata) brutto	204 437	178 467	25 970	14,6%
Zysk (strata) netto	162 403	134 343	28 060	20,9%
Kapitał własny razem	3 505 062	3 466 547	38 515	1,1%
Suma bilansowa	35 763 492	37 230 693	(1 467 201)	(3,9%)

	31.12.2013	31.12.2012	Zmiana	
Stopa zwrotu z kapitału (ROE)⁽¹⁾	4,7%	4,5%	0,2	pkt. proc.
Stopa zwrotu z aktywów (ROA)⁽²⁾	0,4%	0,4%	-	pkt. proc.
Marża odsetkowa netto (NIM)⁽³⁾	2,7%	2,9%	(0,2)	pkt. proc.
Koszty / Dochody (C/I)⁽⁴⁾	68,2%	69,5%	(1,3)	pkt. proc.
Kredyty / Depozyty⁽⁵⁾	104,0%	101,8%	2,2	pkt. proc.
Współczynnik wypłacalności	13,2%	11,7%	1,5	pkt. proc.

(1) Relacja zysku netto do średniego kapitału obliczonego na bazie stanów na koniec kwartałów (wskaźnik annualizowany).

(2) Relacja zysku netto do średnich aktywów obliczonych na bazie stanów na koniec kwartałów (wskaźnik annualizowany).

(3) Relacja wyniku z tytułu odsetek do średnich aktywów obliczonych na bazie stanów na koniec kwartałów (wskaźnik annualizowany).

(4) Relacja sumy ogólnych kosztów administracyjnych i amortyzacji do sumy wyniku działalności bankowej oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

(5) Relacja kredytów i pożyczek udzielonych klientom (brutto) do depozytów klientów, stan na koniec okresu.

Aktywa

Według stanu na koniec 2013 r. łączna wartość aktywów Banku wyniosła 35,76 mld zł i była o 3,9% niższa niż rok wcześniej.

Głównym czynnikiem spadku aktywów 2013 r. było zmniejszenie nadwyżkowej płynności przechowywanej w dłużnych papierach wartościowych wykazywanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Aktywa te zostały zmniejszone o 2 041 484 tys. PLN, przy czym część z uwolnionych stąd środków przesunięta została w dłużne papiery wartościowe ewidencjonowane jako przeznaczone do obrotu (wzrost o 799 650 tys. PLN r/r).

Optymalizacja struktury płynnościowej aktywów w 2013 r. była powiązana z ograniczeniem finansowania pozyskiwanego w formie zobowiązań wobec klientów, banków oraz z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych i miała korzystny wpływ na wynik odsetkowy Banku.

Ogółem w 2013 r. kredyty i pożyczki udzielone klientom zmniejszyły się o 27 162 tys. PLN, tj. 0,1%. Zdecydował o tym niski popyt na kredyt ze strony przedsiębiorstw, spowodowany ostrożniejszym planowaniem nakładów inwestycyjnych w sytuacji spowolnienia gospodarczego, a także ostrożna polityka Banku w zakresie kredytowania sektorów gospodarki o podwyższonym ryzyku.

Drugim co do istotności czynnikiem spadku aktywów było saldo środków w kasie i w Banku Centralnym (spadek o 488 944 tys. PLN r/r). W opisywanym okresie saldo gotówki zmniejszyło się o 152 228 tys. PLN, tj. 17,6%, w efekcie działań optymalizujących utrzymywanie w Banku środków pieniężnych w tej formie. Saldo środków na rachunku w Banku Centralnym spadło natomiast o 336 716 tys. PLN, tj. 27,1%, przy czym jego wysokość podlega w naturalny sposób wysokiej zmienności z uwagi na fakt, iż jest ona kształtowana przez bieżące potrzeby Banku dotyczące rozliczania rezerwy obowiązkowej.

Zobowiązania i kapitał własny

Według stanu na koniec 2013 r. łączna wartość zobowiązań Banku wyniosła 32,26 mld zł i była o 4,5% niższa niż rok wcześniej. Głównym czynnikiem spadku były zobowiązania wobec innych banków, klientów oraz z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych.

Spadek zobowiązań wobec banków o 823 022 tys. PLN, tj. 20,1%, wynikał w znacznej mierze z przedterminowej spłaty części posiadanej pożyczki w CHF od Rabobanku (spłacono 90 mln CHF), z jednoczesnym użyczeniem tych środków Bankowi BGŻ przez Rabobank w postaci pożyczki podporządkowanej. Jej wartość na 31.12.2013 r. wyniosła 304 817 tys. PLN.

Zobowiązania wobec klientów spadły o 449 255 tys. PLN, tj. 1,7%, głównie w następstwie zmniejszenia finansowania pozyskiwanego w formie wysokokwotowych depozytów do niebankowych instytucji finansowych.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych zostały zredukowane o 661 619 tys. PLN, tj. 35,7%, w efekcie nieodnawiania części wygasających papierów w sytuacji zmniejszonego zapotrzebowania Banku na finansowanie.

Według stanu na koniec 2013 r. kapitał własny Banku wyniósł 3 505 062 tys. PLN i był o 38 515 tys. PLN wyższy niż na koniec 2012 r. Zmiana wartości kapitału własnego w opisywanym okresie była efektem:

- spadku pozostałych kapitałów rezerwowych o 123 888 tys. PLN, tj. 37,5%, wskutek niższej wyceny finansowych aktywów trwałych (głównie dłużnych papierów wartościowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży);
- zatrzymania wyniku finansowego roku 2012 r. w kwocie 134 343 tys. PLN (odniesiony na kapitał zapasowy);
- wyższego wyniku bieżącego okresu (o 28 060 tys. PLN r/r).

Rachunek zysków i start

W 2013 r. Bank wypracował zysk netto w wysokości 162 403 tys. PLN, tj. o 28 060 tys. PLN (20,9%) wyższy niż w 2012 r. Głównymi czynnikami wzrostu zysku netto były: ograniczenie

ogólnych kosztów administracyjnych, spadek odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, wyższe pozostałe przychody operacyjne i niższe pozostałe koszty operacyjne.

W 2013 r. wynik z tytułu odsetek zmniejszył się o 2 314 tys. PLN, tj. o 0,2%. Względna stabilność rocznego wyniku odsetkowego została uzyskana dzięki ograniczeniu kosztów odsetek o 239 532 tys. PLN, tj. 21,1% r/r, niemal w pełni rekompensującemu spadek przychodów z tytułu odsetek, który wyniósł 241 846 tys. PLN, tj. 11,2% r/r. Na dynamikę przychodów i kosztów odsetkowych w 2013 r. w szczególny sposób wpłynęły czynniki zewnętrzne oraz tempo wzrostu kredytów i depozytów.

Wśród czynników zewnętrznych, na pierwszym miejscu wymienić należy obniżki stóp procentowych NBP. W okresie od listopada 2012 r. do lipca 2013 r. miało miejsce osiem obniżek, łącznie o 2,25 pkt. proc.

Drugim istotnym czynnikiem zewnętrznym było wejście w życie w dniu 24.10.2012 r. ustawy o usługach płatniczych w części dotyczącej obowiązków informacyjnych nałożonych na dostawcę usług w stosunku do klienta.

Wyżej wymienione czynniki – szczególnie w I półroczu 2013 r. – wywarły presję na marże odsetkowe realizowane na produktach depozytowych. Pozytywny dla wyniku odsetkowego wpływ dostosowania cen depozytów do niskiego poziomu stóp procentowych uwidocznił się w pełni w II półroczu 2013 r.

Wielkość portfela kredytowego utrzymywała się na stabilnym poziomie w trakcie 2013 r., co było wypadkową panujących warunków gospodarczych oraz polityki kredytowej Banku.

Wynik z tytułu opłat i prowizji za 2013 r. był niższy o 21 247 tys. PLN, tj. 7,1% r/r, w porównaniu z 2012 r., wskutek spadku przychodów z tytułu opłat i prowizji o 12 402 tys. PLN, tj. 3,6% r/r i jednoczesnego wzrostu kosztów prowizyjnych o 8 845 tys. PLN, tj. 18,3%.

Głównymi czynnikami spadku przychodów z tytułu prowizji i opłat były niższe przychody od:

- kredytów i pożyczek – wskutek zahamowania wzrostu kredytów w rachunku bieżącym oraz opłat za zobowiązanie się Banku do udzielenia kredytów (tzw. promesy kredytowe), przy czym w przypadku tego drugiego produktu dodatkowym czynnikiem, który ograniczył poziom przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat było rozpoczęcie rozliczania ich w czasie,
- operacji rozliczeniowych – wskutek wolniejszego tempa obrotów transakcyjnych w gospodarce,
- sprzedaży produktów ubezpieczeniowych – wskutek rozpoczęcia rozliczania w czasie prowizji netto za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych związanych z powstaniem aktywów lub zobowiązań finansowych (dot. głównie ubezpieczeń do kredytów gotówkowych). Począwszy od 1 stycznia 2013 r. prowizje te stały się integralną częścią efektywnej stopy procentowej i ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychody odsetkowe.

Mimo obniżek stawek interchange, przychody z prowizji i opłat od kart płatniczych wzrosły o 8 135 tys. PLN, tj. 11,0%, do czego przyczyniła się zwiększona liczba transakcji kartowych, która przełożyła się m.in. na wyższy przychód od organizacji kartowych z tytułu premii za transakcyjność.

Lepsza koniunktura giełdowa oraz na rynku funduszy inwestycyjnych, a także renegotjacja umów dystrybucyjnych z wybranymi TFI umożliwiły Bankowi zwiększenie przychodów z prowizji od operacji brokerskich o 3 734 tys. PLN, tj. 33,7%.

Wzrost kosztów z tytułu opłat i prowizji spowodowany był głównie przez wyższe koszty od kart płatniczych (o 8 997 tys. PLN, tj. 37,0% r/r), ponoszone na rzecz operatorów kartowych z tytułu większej liczby transakcji zrealizowanych przez klientów Banku.

Przychody z tytułu dywidend w 2013 r. spadły o 568 tys. PLN, tj. 16,6%.

Wynik na działalności handlowej za 2013 r. był o 18 143 tys. PLN, tj. 18,4% r/r, niższy niż w 2012 r. Poziom i zmienność tego wyniku kształtuje głównie wycena pozycji Banku w instrumentach swap na stopę procentową (IRS) stanowiących zabezpieczenie przed ryzykiem stopy procentowej, a także działalność handlowa na dłużnych papierach wartościowych, której rentowność uzależniona jest od trafności przewidywań zmian na rynku.

Wynik na działalności inwestycyjnej spadł o 11 427 tys. PLN, tj. 26,4%, w porównaniu z 2012 r., do czego przyczyniło się utworzenie odpisu z tytułu utraty wartości posiadanych udziałów w spółce stowarzyszonej BGŻ Leasing sp. z o.o. na kwotę 7 321 tys. PLN – w związku ze stratą finansową netto tego podmiotu w 2013 r.

Pozostałe przychody operacyjne w 2013 r. wzrosły o 12 596 tys. PLN, tj. 34,0% w porównaniu z rokiem poprzednim, głównie wskutek wzrostu przychodów z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych oraz spłaty należności wyłączonych ze sprawozdania z sytuacji finansowej, w których ujęto znaczący przychód z tytułu spłaty należności odpisanych z bilansu od klienta korporacyjnego z branży rolno-spożywczej.

Ponadto, w IV kwartale 2013 r. Bank dokonał częściowego (na kwotę 7 788 tys. PLN) rozwiązania rezerwy na karę nałożoną w 2006 r. na Bank przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów dotyczącej opłat od kart płatniczych – w związku z decyzją sądu o zmniejszeniu tej kary.

Ogólne koszty administracyjne za 2013 r. spadły o 47 334 tys. PLN, tj. 5,1%, w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, na co wpłynął przede wszystkim spadek kosztów pracowniczych, marketingu, usług obcych, pozostałych kosztów rzeczowych oraz kosztów informatycznych.

Pozostałe koszty operacyjne za 2013 r. były o 9 332 tys. PLN, tj. 30,6%, niższe w porównaniu z 2012 r., co było związane z faktem, iż w 2012 r. w pozostałych kosztach operacyjnych z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności wykazano 5 909 tys. PLN rezerw na straty operacyjne w dwóch oddziałach.

Jakość portfela kredytowego

Według stanu na 31.12.2013 r. udział należności, które utraciły wartość, w portfelu brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wyniósł 8,1%, w porównaniu z 7,2% na 31.12.2012 r.

Wzrost wskaźnika dla portfela ogółem był następstwem wzrostu udziału należności, które utraciły wartość w portfelu kredytów hipotecznych, odpowiednio do 5,2% z 4,9%, oraz w portfelu kredytów dla klientów instytucjonalnych z wyłączeniem rolników, odpowiednio do 12,6% z 9,4%.

Poprawie uległa natomiast jakość kredytów gotówkowych dla klientów detalicznych (spadek wskaźnika odpowiednio z 17,8% do 13,0%), na co złożył się dynamiczny wzrost tego portfela oraz szereg transakcji zbycia wierzytelności przeterminowanych.

Wskaźnik udziału kredytów z utratą wartości w portfelu rolnym był niski i w trakcie 2013 r. uległ dalszej poprawie (z 3,6% do 3,5%). Sektor rolny wykazywał dobrą odporność na dekoniunkturę gospodarczą.

Fundusze własne i współczynnik wypłacalności

Współczynnik wypłacalności wzrósł z 11,75% na koniec 2012 r. do 13,22% na koniec 2013 r.

Fundusze własne wzrosły o 369 899 tys. PLN, co było wypadkową następujących głównych czynników:

- zaliczenia do funduszy uzupełniających zobowiązania podporządkowanego w kwocie 90 000 tys. CHF (304 344 tys. PLN według stanu na 31.12.2013 r.) wobec akcjonariusza strategicznego, za zgodą KNF udzieloną w sierpniu 2013 r.;
- zatrzymania zysku netto za 2012 r. w kwocie 134 343 tys. PLN, który zwiększył kapitał zapasowy;
- wyższej o 44 556 tys. PLN kwoty zysku w trakcie zatwierdzania, który stanowi zysk netto za I półrocze danego roku po przeglądzie półrocznego sprawozdania finansowego przez audytora;
- wzrost niezrealizowanych strat / spadek niezrealizowanych zysków na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży i uwzględnianych odpowiednio w funduszach podstawowych / uzupełniających Banku – łącznie o 115 651 tys. PLN.

Spadek wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego o 44 617 tys. PLN r/r korespondował z zahamowaniem akcji kredytowej. Wzrost wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego odzwierciedlał wzrost wyniku stanowiącego podstawę do wyliczenia tego wymogu zgodnie z metodą BIA używanej przez Bank (wymóg obliczany jest jako 15% średniego wyniku za poprzednie 3 lata).

Ocena dokonana przez Radę Nadzorczą

Po zapoznaniu się z przygotowanym przez Zarząd sprawozdaniem finansowym BGŻ S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku oraz opinią i raportem niezależnego biegłego rewidenta Rada Nadzorcza postanawia pozytywnie ocenić sprawozdanie finansowe BGŻ S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku oraz rekomendować Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu jego zatwierdzenie.

Ad. 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności BGŻ S.A. w 2013 roku

Rada Nadzorcza stwierdza, że sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. w 2013 roku jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku. Rada Nadzorcza rekomenduje Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu BGŻ S.A. zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności BGŻ S.A. w 2013 roku oraz udzielenie absolutorium członkom Zarządu.

Ad. 3) Wniosek Zarządu w sprawie podziału zysku za rok obrotowy 2013

Rada Nadzorcza pozytywnie opiniuje wniosek Zarządu o przeznaczenie zysku netto za rok obrotowy od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku w kwocie 162 402 821,90 złotych na zwiększenie kapitału zapasowego BGŻ S.A. Po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie BGŻ S.A. proponowanego podziału zysku netto za rok 2013 kapitał zapasowy Banku ukształtuje się na poziomie 3 247 462 897,85 złotych.

Ocena adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej w Banku

Organizacja systemu kontroli wewnętrznej jest zgodna z wymaganiami prawa bankowego i uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego Nr 258/2011 i tym samym obejmuje mechanizmy kontroli ryzyka (w tym kontrolę funkcjonalną), badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz audyt wewnętrzny. System kontroli wewnętrznej jest dostosowany do specyfiki prowadzonej działalności i uwzględnia posiadane przez Bank zasoby. Bank dokonuje okresowej weryfikacji funkcjonujących w Banku mechanizmów kontroli ryzyka. Ponadto, dla wybranych obszarów testowana jest efektywność kluczowych mechanizmów kontrolnych.

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów, procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów, wprowadzając niezbędne korekty i udoskonalenia w razie zmiany poziomu ryzyka w działalności Banku, czynników otoczenia gospodarczego oraz nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemów i procesów. Ponadto Zarząd określa zasady funkcjonowania komórek organizacyjnych biorących udział w zarządzaniu Bankiem i odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych polityk, strategii oraz procedur w tym zakresie.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej i ocenia jego adekwatność i skuteczność za pośrednictwem Komisji ds. Audytu Wewnętrznego Banku. Komisja dokonuje oceny m.in. w oparciu o wyniki badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego, o których jest informowana w kwartalnych sprawozdaniach z audytów i wydanych w ich wyniku rekomendacji. Raporty z audytów z opinią kwalifikowaną lub nieadekwatną są przekazywane Przewodniczącemu Komisji. Ponadto Komisja zapoznaje się z postępem realizacji rekomendacji i zaleceń wydawanych przez komórkę audytu wewnętrznego, audytora zewnętrznego oraz Komisję Nadzoru Finansowego.

Komisja zaakceptowała Plan Audytów na 2013 rok oraz była informowana o zmianach w Planie oraz stopniu jego realizacji. Departament Audytu Wewnętrznego na bieżąco monitoruje sytuację w Banku, w tym realizację kluczowych przedsięwzięć oraz zmiany

zachodzące w jego otoczeniu i – jeśli zachodzi taka potrzeba – wprowadza niezbędne korekty w Planie Audytów.

Departament Audytu Wewnętrznego wspiera Bank w osiągnięciu wytyczonych celów poprzez badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, zgodności, a także adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, prawidłowości i skuteczności systemów i procedur wewnętrznych Banku oraz opiniowanie systemu zarządzania Bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem istotnym dla działalności Banku.

W 2013 r. audytor zewnętrzny Spółka KPMG Advisory dokonała niezależnej oceny działalności komórki audytu wewnętrznego w Banku. Nie stwierdzono przypadków niezgodności z postanowieniami Rekomendacji H KNF dot. systemu kontroli wewnętrznej w bankach. Niezależny przegląd potwierdził pozytywne aspekty działalności audytu wewnętrznego, w tym m.in. modelowe rozwiązanie w zakresie usytuowania komórki audytu w strukturze organizacyjnej Banku, a także odpowiednie kompetencje pracowników do realizacji zadań. Zidentyfikowane obszary wymagające poprawy zostały właściwie zaadresowane.

Compliance jest obok Audytu Wewnętrznego ważnym elementem systemu kontroli wewnętrznej.

Pojęcie compliance „zgodności” obejmuje swym zakresem zachowania pracowników, systemy i procesy zachodzące w Banku i oznacza zgodność z wymogami wynikającymi z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, jak również ustalonymi w Banku oraz w ramach Rabobank International Holding B.V. standardami postępowania, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań rynkowych.

W ramach compliance dokonywana jest ocena zgodności działania banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Ocena dokonywana jest m.in. w oparciu o wyniki analizy ryzyk ewidencjonowanych w zaimplementowanym w ramach grupy Rabo systemie RCMIS (Risk & Control Management Information System) oraz prowadzonego monitoringu jednostek organizacyjnych banku.

Wyniki oceny przedkładane są Zarządowi Banku, a następnie członkom Rady Nadzorczej poprzez prezentację raportów z działalności Departamentu Compliance w ramach prac Komisji ds. Audytu Wewnętrznego Banku.

Compliance wspomaga procesy decyzyjne w banku, zapewniając wsparcie dla Zarządu banku i Rady Nadzorczej banku w zakresie identyfikowania i oceny ryzyka braku zgodności, pełniąc w tym zakresie funkcję doradczą, wskazuje potencjalne zagrożenia, a także przedkłada propozycje rozwiązań w zakresie efektywnego zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym nadzoruje i koordynuje proces realizacji kontroli funkcjonalnej w Banku, realizowany w trybie półrocznym oraz proces weryfikacji mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej w Banku, realizowany w trybie rocznym.

Kontrola funkcjonalna wykonywana jest regularnie w okresach półrocznych przez menedżerów każdej jednostki Banku (Sieci i komórek Centrali) lub osoby przez nich wyznaczone. Okresowa kontrola funkcjonalna obejmuje sprawdzanie poprawności działania poszczególnych obszarów i samoocenę ryzyka. Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym sporządza półroczne raporty z wynikami kontroli funkcjonalnej ze wskazaniem obszarów o największym stopniu zidentyfikowanych nieprawidłowości, a także w konsultacji

z właściwymi jednostkami określanie są działania, ukierunkowane na eliminację nieprawidłowości w przyszłości. Raporty są przekazywane Zarządowi Banku do akceptacji. Proces weryfikacji mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej realizowany jest corocznie, w formie samooceny ryzyka oraz środowiska kontroli przez menedżerów nadzorujących poszczególne obszary działalności Banku (właściciele procesów i mechanizmów kontrolnych). Celem przeglądu jest identyfikacja ewentualnych luk w środowisku kontrolnym, w tym potencjalnego braku skuteczności niektórych mechanizmów kontrolnych. Efektem przeglądu jest raport wskazujący, które mechanizmy i procedury kontrolne działają efektywnie i nie występują luki w procesie kontrolnym albo w przypadku stwierdzenia w trakcie analizy luk i nieprawidłowości, wskazanie działania, które należy podjąć w celu eliminacji zidentyfikowanych luk/nieprawidłowości. Raport jest przekazywany Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej do akceptacji.

Ocena adekwatności i efektywności systemu zarządzania ryzykiem w odniesieniu do istotnych ryzyk Banku.

System zarządzania ryzykiem w Banku BGZ jest sformalizowany i uregulowany między innymi polityką zarządzania adekwatnością kapitałową Banku (ICAAP), polityką zarządzania ryzykiem ekspozycji detalicznych, strategią zarządzania ryzykiem określającą apetyt Banku BGZ na kluczowe ryzyka związane z prowadzoną działalnością, zatwierdzanymi przez Radę Nadzorczą Banku. Bank posiada listę ryzyk istotnych, zatwierdzaną przez Radę Nadzorczą oraz system ich pomiaru, limitowania i raportowania. Limity i wartości graniczne dla głównych rodzajów ryzyka określane są raz do roku i odzwierciedlone w apetycie na ryzyko Banku BGZ. Bank regularnie monitoruje i raportuje zgodność działania z przyjętymi limitami, a w przypadku ich przekroczenia podejmuje działania zmierzające do przywrócenia sytuacji podejmowania ryzyka tylko w granicach ustalonych przez Radę Nadzorczą i Zarząd Banku. Przedmiotem regularnego monitoringu i raportowania jest również skala i rodzaj odstępstw od zasad i polityk obowiązujących w Banku.

Zarząd Banku oraz upoważnione Komitetu zatwierdzają szczegółowe polityki i zasady zarządzania ryzykami oraz sprawują bieżący nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Banku. W Banku działa Komitet Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku, który jest odpowiedzialny za zarządzanie wszystkimi rodzajami ryzyk istotnych w działalności Banku, w tym poprzez dedykowane podkomitety:

- a) Podkomitet ds. Płynności,
- b) Podkomitet ds. Ryzyka Operacyjnego i Zgodności oraz Przeciwdziałania Nadużyciom,
- c) Podkomitet ds. Produktów,
- d) Podkomitet ds. Polityki Kredytowej, Monitoringu i Kontroli,
- e) Podkomitet ds. Etycznych.

Rada Nadzorcza Banku otrzymuje kwartalnie informację o istotnych ryzykach w działalności Banku w formie raportu „Risk Dashboard”. Zakres raportowanej informacji obejmuje ocenę narażenia Banku na ryzyko kredytowe (w tym ryzyko stress testów oraz koncentracji), operacyjne (w tym compliance, ryzyko zasobów ludzkich), rynkowe, stopy procentowej,

płynności. Zarząd Banku, poprzez Komitet Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku oraz dedykowane podkomitety otrzymuje regularną kompleksową miesięczną informację o narażeniu Banku na ryzyko kredytowe, ryzyko operacyjne, ryzyko płynności finansowej oraz ryzyko rynkowe i stopy procentowej księgi bankowej. Raporty i informacje są prezentowane na posiedzeniach komitetów oraz określone są działania, które należy podjąć w przypadku podejmowania przez Bank nadmiernego ryzyka.

W 2013 roku Bank kontynuował doskonalenie systemu zarządzania ryzykiem. Główne działania w tym zakresie związane były z rozszerzeniem zakresu produktowego i klientowskiego objętego monitoringiem zaległych płatności w ramach miękkiej windykacji realizowanej in-house. Usprawniane były procesy udzielania kredytów, monitorowania klientów oraz kryteria oceny zdolności i wiarygodności kredytowej, zarówno dla klientów detalicznych, jak również instytucjonalnych. Szereg zmian i usprawnień zostało rozpoczętych i wdrożonych w zakresie ograniczenia poziomu podejmowanego ryzyka operacyjnego. W wyniku tych działań poziom strat związanych ze zdarzeniami ryzyka operacyjnego spadł istotnie. Ryzyko płynności finansowej pozostawało pod efektywną i ścisłą kontrolą. Bank działał zgodnie z zewnętrznymi regulacyjnymi normami płynnościowymi, optymalizując jednocześnie poziom i strukturę płynności w kontekście niższej niż planowana aktywności kredytowej. Ryzyko rynkowe utrzymywane było w ramach ścisłej siatki limitów wewnętrznych i co do zasady pozostało na niskim poziomie. W 2013r Bank aktywniej zarządzał ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej, co pozwoliło na zrealizowanie dodatkowych przychodów z portfela papierów wartościowych dostępnego do sprzedaży przy jednoczesnym utrzymaniu poziomu podejmowanego ryzyka w ramach ustalonych limitów.

Podsumowanie:

W ocenie Rady Nadzorczej system kontroli wewnętrznej jest adekwatny do poziomu i złożoności działalności Banku. Ponadto, Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia działanie systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Banku.